

3. Токмакова Н.О. Основы управленческого консультирования: Учебное пособие, руководство по изучению дисциплины, практикум по дисциплине, банк тестов по дисциплине, учебная программа / Московский государственный университет экономики, статистики и информатики. – М. 2004. – 226 с.

*Проскуріна М.О.
д.е.н., доцент,
кафедра івент-менеджменту,
фешиш та шоу-бізнесу
Київський університет культури*

АНАЛІТИЧНІ ПОКАЗНИКИ ДИНАМІКИ КУЛЬТУРНИХ ТА КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ

Культурні і креативні індустрії – це нова аналітична категорія для визначення промислових компонентів економіки, в яких елементи культури є ресурсом, змістом та середовищем. Вона представлена об'єктами інтелектуальної власності, які також можуть формувати капітал підприємства. Таке визначення було прийнято в більшості країн світу, які прагнуть оцінити потенціал креативного сектору, а також розробити нову економічну політику з урахуванням його динаміки. Креативні індустрії розглядаються в якості і чинника, і елемента соціально-економічної системи.

Креативний капітал регіону включає в себе особливості соціокультурного середовища та рівень розвитку його інфраструктури. Він є передумовою стійкої привабливості регіону для представників креативного класу завдяки можливості створення нових робочих місць та ринку культурних/креативних товарів і послуг. Креативний потенціал забезпечує економічний результат.

Основні області, що мають бути охоплені аналітичними показниками при виявленні економічного значення креативності є:

1. Економічний внесок творчих галузей, їх частка у ВВП країни
2. Рівень зайнятості в культурних і креативних індустріях.
3. Показники торгівлі в креативному секторі та місткість ринку.
4. Економічний внесок електронної комерції
5. Інноваційний потенціал підприємницького сектора, інноваційна діяльність і застосування патентів, захист інтелектуального права власності.

Творчість принципово відрізняється від традиційних, матеріальних чинників виробництва. Це умовно нескінченно поновлюваний ресурс, здатний до постійного відновлення та зростання [2]. Концепція економіки культури і креативності П. Ромера базується на моделі 5К (5С): «культурний капітал», «креативний капітал», «людський капітал», «інституційний і структурний капітал» та «результати креативності». Накопичені ефекти елементів моделі є «результатами креативності» і становлять основу індексу креативності. Разом з

тим існує і інша, більш поширена сьогодні модель індексу креативності 3Т, запропонована Р. Флорідою: талант, технології, толерантність [1, с. 219].

Технологія, визнана в якості ключового фактору багатства і прогресу. Як показник вона охоплює:

1. Інвестиції в НДДКР по відношенню до ВВП.
2. Показник інновацій – кількість патентних заявок на мільйон чоловік.
3. Глобальний індекс технології об'єднує ці дві змінні в один показник.

Талант, або людський капітал. Цей показник стоїть в одному ряду з технологією в якості основного фактора економічного зростання. Індекс таланту складається з наступних змінних:

1. Глобальний креативний клас – частка робочої сили країни, яка зайнята в творчих професіях, до яких відносяться інформатика та математика; архітектура, інженерія; суспільні науки; освіта та бібліотечна справа; мистецтво і дизайн, розваги, спорт, і засоби масової інформації; управління, бізнес і фінанси, право, управління продажами; охорона здоров'я.

2. Глобальний рівень освіти – показник вищої освіти або освіти отриманої після здобуття середньої.

3. Глобальний індекс таланту об'єднує ці дві змінні в один індекс на основі ранжування кожного.

Толерантність утворює додаткове джерело економічної вигоди. Території, які лояльні до різних типів людей отримують перевагу в залученні талантів та мобілізації нових ідей. Складовими Індексу толерантності є наступні:

1. Глобальна терпимість до етнічних і расових меншин.

2. Глобальна терпимість по відношенню до представників сексуальних меншин.

3. Глобальний індекс толерантності визначається на основі двох вказаних вище складових, які визначаються на основі опитування.

Можливі для порівняння дані щодо чисельності креативного класу, величини людського капіталу і витрат на НДДКР можна знайти в існуючих базах даних. Ці компоненти моделі 3Т можуть бути адаптовані для розрахунку в будь-якій країні. Проте, третій елемент - Індекс толерантності - досить важко визначити, оскільки він відображає не кількісний, а якісний аспект оцінки творчого середовища. Проведені дослідження демонструють, певний зв'язок між високим рівнем толерантності та іншими показниками моделі (талантом та технологіями), а також загальною економічною динамікою в європейських країнах. Дані Індексу толерантності говорять про переваги західноєвропейських суспільств щодо різноманіття, відкритості та свободи самовизначення. Проте, стверджувати, що модель 3Т – універсальна для країн, що належать до інших цивілізаційних регіонів, не доречно. В багатонаціональних державах роль національних меншин у формуванні культурного середовища, культурного капіталу та культурного національного продукту досить відчутна. Тому, припускаємо, що доцільно ввести величину витрат на забезпечення культурного різноманіття національних меншин

у відношенні до ВВП, або до загальних державних витрат бюджету. Показники зайнятості жінок в креативному секторі у відсотковому відношенні до всього зайнятого населення теж може мати місце.

Державна політика економічного розвитку культурної індустрії, в першу чергу, є набором економічних важелів впливу та має спиратись на моделі, що побудовані з урахуванням відповідних статистичних даних. Доцільно визначити фактори впливу на динаміку частки культурної індустрії у ВВП, з метою розробки подальшої державної політики економічного розвитку сектору. Креативні і культурні індустрії – це сектор виробництва товарів з високою доданою вартістю та потенціалом до створення нових робочих місць з високою заробітною платою, зумовленою компетенціями працівників. Зважаючи на специфіку галузі до факторів впливу на неї було включено:

- витрати домогосподарств (Exp_h^{CI}) як основне джерело доходу підприємств сектору;
- витрати держави на культурні індустрії (Exp_g^{CI}), як зовнішній фактор додаткового фінансування та інструмент державного регулювання;
- кількість зайнятих в секторі (L^{CI}) та середня заробітна плата по сектору (W^{CI}) – як чинники привабливості для креативного класу – основного джерела креативної та культурної доданої вартості;
- доходи підприємств (Rev^{CI}) як індикатори підприємницької та інвестиційної привабливості;
- капітальні інвестиції в інфраструктуру (I^{CI}) – індикатор забезпеченості галузі необхідним матеріальним базисом та індикатор інвестиційної привабливості;
- імпорт та експорт ($E^{CI} - Imp^{CI}$) – як індикатори привабливості внутрішнього ринку культурних товарів та послуг і перспектив експорту національного культурного продукту.

Встановлено наступну залежність для частки культурної індустрії в структурі ВВП (Y^{CI}) країни на основі класичного рівняння ВВП:

$$Y^{CI} = Exp_h^{CI} + Exp_g^{CI} + L^{CI} \times W^{CI} + Rev^{CI} + I^{CI} + E^{CI} - Imp^{CI} \quad (1)$$

Відомо, що капітальні інвестиції не дають ефекту в момент інвестування. Тому було здійснено тестування гіпотези про наявність часового лагу. В процесі розробки моделі на основі статистичних даних ВВП України було виявлено, що статистично значимим показник капітальних інвестицій став за умови часового лагу в 2 роки. Таким чином можна припустити, що капітальні інвестиції в сферу культурних індустрій починають давати ефект не менше, ніж через два роки. Отже остаточне рівняння матиме вигляд:

$$Y^{CI} = C_1 \times Exp_h^{CI} + C_2 \times Exp_g^{CI} + C_3 \times L^{CI} \times W^{CI} + C_4 \times Rev^{CI} + C_5 \times I_{t-2}^{CI} + C_6 \times (E^{CI} - Imp^{CI}) \quad (2)$$

Виявлено зворотній вплив витрат домогосподарств та чистого експорту на динаміку частки культурної індустрії у ВВП. Емпірично зроблено висновок про споживчі переваги імпортного культурного продукту, а також активність домогосподарств за межами національної економіки. Можемо припустити, що така динаміка притаманна країнам, які розвиваються та не реалізують помірковану протекціоністську політику в сфері культурної індустрії. Також виявлено часовий лаг отримання значимості для капітальних інвестицій в два роки, що є логічним і дає право на припущення про мінімальний строк окупності.

Список використаних джерел

1. Флорида, Ричард. Креативный класс. Люди, которые создают будущее: пер.с англ.Н. Яцюк. М.:Манн, Иванов и Фербер, 2016. 384 с.
2. Romer P., "Increasing Returns and Long-run Growth," Journal of Political Economy, 90, 1986, pp. 1002–1037

*Рубежанська В.О.,
асистент,
кафедра фінансів, обліку
та банківської справи
ДЗ «Луганський національний
університет імені Тараса Шевченка»
Лисянська В.С.,
студент 2 курсу спеціальності фінанси,
банківська справа та страхування,
ДЗ «Луганський національний
університет імені Тараса Шевченка»*

ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПЕРЕШКОДИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ЕФЕКТИВНІ ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ

За умов ринкової економіки грошово-кредитні системи набувають у суспільному житті особливого значення, а грошово-кредитні відносини та фінансово-кредитні інститути значно впливають на соціально-економічний розвиток країни.

Регулювання економіки за допомогою грошово-кредитних методів передбачає створення умов, за яких економічний суб'єкт має змогу самостійно приймати рішення щодо інтересів держави. До того ж, застосування методів грошової політики сприяє посиленню здатності ринкової економіки до саморегуляції, підвищенню ефективності механізму її здійснення завдяки